

U V O D

U skladu sa članom 44. stav 1. Pravilnika o održavanju javnih cesta („Službene novine FBiH“, broj: 57/15) pod održavanjem cesta u zimskim uslovima, odnosno **zimskom službom**, podrazumijevaju se radovi neophodni za održavanje prohodnosti cesta i bezbjedno odvijanje saobraćaja, a stavom 2. propisano je **da je prohodnost ceste osigurana ako visina snijega na kolovozu ne prelazi 10 cm na autocestama, brzim i magistralnim cestama, a na regionalnim cestama do 15 cm, i ukoliko je saobraćaj moguć vozilima koja su opremljena zimskom opremom.**

Zimska služba je aktivna cijeli zimski period i to od 15. novembra tekuće godine do 15. marta naredne godine.

Za zimsku službu na magistralnim cestama nadležno je JP Ceste Federacije BiH, pa je stoga i dionica magistralne ceste M-4 koja se pruža preko teritorije grada Gračanica u njihovoj nadležnosti.

Dionice četiri regionalne ceste koje se nalaze na području grada Gračanica (R-460, R-461, R-461a i R-465b) u nadležnosti su JU Direkcija regionalnih cesta TK, a sve ostale ceste na području grada u našoj su nadležnosti.

1. Način organizovanja zimske službe

Ugovor za izvođenje radova na zimskom održavanju cesta i ulica u MZ Gračanica potpisan je sa Javnim preduzećem za komunalne poslove „Komus“ d.o.o. Gračanica. Kao i za svaku prethodnu zimsku sezonu urađen je Program zimske službe kojim su pored ulica u MZ Gračanica (osim Seljanuše) obuhvaćene i ceste u MZ Lendići (oko 6 km) i dio cesta u MZ Malešići (oko 13 km). Ukupna dužina puteva koji se čiste kamionom iznosi 68,5 km, traktorom 23,32 km i oko 2,7 km trotoara koji se uglavnom čiste ručno. Puteve prema Petrovu, Kakmužu i Sočkovcu kao i do sada održava Javno preduzeće „Komus“ po posebnom nalogu. Ugovorom je utvrđena fiksna cijena zimskog održavanja jednog kilometra puta tokom cijelog zimskog perioda bez obzira na broj razgrtanja i posipanja, uz klauzulu da ukoliko se ugovoreni radovi ne izvrše zbog povoljnih vremenskih prilika iznad 50% plaća se polovina ugovorenog iznosa.

Ugovori za izvođenje radova zimskog održavanja puteva u ostalim mjesnim zajednicama i prigradskom naselju Seljanuša potpisivani su sa fizičkim licima (traktoristima). Kako bi se izabrao najpovoljniji izvođač radova u svim mjesnim zajednicama provedena je odgovarajuća procedura Javne nabavke radova, odnosno predsjednici vijeća MZ morali su prikupiti ponude od najmanje tri ponuđača i izabrati najpovoljnijeg među njima. U tabeli 1. dat je spisak odabranih izvođača po mjesnim zajednicama. Nadzor nad izvođenjem radova provodili su predsjednici vijeća MZ ili druga ovlaštena lica.

Za zimsko održavanje tri dionice puta:

- Doborovci – Monj – Džakule,
- Džakule – Prijeko Brdo i
- Doborovci – Pandurište

ugovori su takođe potpisani sa fizičkim licima (traktoristima), ali je postupak odabira najpovoljnijeg izvođača provodila Gradska uprava.

Posipni materijal (so i agregat) kao i do sada obezbijedio je Grad.

Tabela 1.

IZVOĐAČI
radova po mjesnim zajednicama/dionicama puta

Red. br.	Mjesna zajednica/dionica puta	Izvođač
1	Babići	Abdulah Halilović
2	Buk	Omer Omerović
3	Doborovci	Latif Džafić
4	Doborovci Gornji	Ramiz Hodžić
5	Doborovci-Monj-Džakule	Belmin Omerović
6	Doborovci-Panđurište	Maid Džafić
7	Džakule	Omer Omerović
		Anel Isanović
8	Džakule-Prijeko Brdo	Safet Jukić
9	Gračanica (Seljanuša)	Uzeir Halilović
10	Gračanica+Lendići+dio Malešića	JP "KOMUS" d.o.o.
11	Lohinja Donja	Fikret Ahmetašević
12	Lohinja Gornja	
13	Lukavica	Almedin Omerović
14	Malešići	Almedin Omerović
15	Miričina	Edin Nukić
16	Orahovica Donja	Mirsad Avdić
17	Orahovica Gornja	Aldin Mujić
		Alen Džafić
18	Piskavica	Taib Hrvić
19	Pribava	Ismet Kopačić
20	Prijeko Brdo	Safet Jukić
21	Rašljeva	Mensur Sejdinović
22	Soko	Fadil Nurić
23	Stjepan Polje	Ferid Hamzić
24	Škahovica	Samir Okić
25	Trnovci	Safet Jukić
26	Vranovići	Mevludin Dedić

2. Pripreme za zimsku službu

Sa pripremanima za zimsku službu otpočelo se pravovremeno i u svim mjesnim zajednicama na vrijeme i bez problema izvršene su procedure izbora najpovoljnijeg izvođača radova i preuzete su potrebne količine posipnog materijala.

Takođe provedena je procedura Javne nabavke za posipni materijal tako da su na vrijeme obezbijedene potrebne količine posipne soli i kamenog agregata.

3. Raspodjela i utrošak posipnog materijala

Kao i do sada posipni materijal nije dijeljen prema potrebama jer su količine bile ograničene. Vodilo se računa da se raspoloživa količina podijeli što pravednije, a osnovni

kriteriji su bili dužina asfaltiranih i neasfaltiranih puteva koji su obuhvaćeni zimskim održavanjem i konfiguracija terena u pojedinim mjesnim zajednicama.

Pri raspodjeli posipnog materijala navedeni kriteriji se nisu primjenjivali na grad i prigradska naselja već je izvođač radova uzimao posipni materijal prema potrebama, vodeći računa da utrošene količine budu što manje, a da prohodnost puteva i ulica bude na potrebnom nivou. Zbog specifičnosti površina koje su obuhvaćene zimskim održavanjem teško je normirati potrošnju posipnog materijala u gradu (puno trotoara, stepeništa, mostova, pješačkih staza itd.).

U tabeli 2. dati su podaci o planiranim i preuzetim količinama posipnog materijala po mjesnim zajednicama.

Tabela 2.

P R E G L E D

planiranog i utrošenog posipnog materijala za zimsku sezonu 2023./2024. godina

Red. br.	Mjesna zajednica/dionica puta	Planirano		Utrošeno	
		So (kg)	Agregat (m ³)	So (kg)	Agregat (m ³)
1	Babići	2.000	10,00	2.000	10,00
2	Buk	600	5,00	900	5,40
3	Doborovci	1.000	6,00	590	5,90
4	Doborovci Gornji	1.000	10,00	1.000	10,00
5	Doborovci-Monj-Džakule	2.500	20,00	2.400	24,00
6	Doborovci-Pandurište	800	10,00	1.000	9,10
7	Džakule	1.700	10,00	1.700	10,00
8	Džakule-Prijeko Brdo	900	10,00	900	10,00
9	Gračanica (Seljanuša)	0	5,00	0	0,00
10	Gračanica+Lendići+dio Malešića	50.000	150,00	24.500	82,50
11	Lohinja Donja i Gornja	1.000	10,00	840	8,10
12	Lukavica	3.000	15,00	3.500	9,00
13	Malešići	1.300	15,00	1.300	15,00
14	Miričina	1.700	10,00	2.450	15,00
15	Orahovica Donja	2.200	10,00	2.200	10,00
16	Orahovica Gornja	3.300	10,00	1.620	9,00
17	Piskavica	1.100	6,00	1.100	6,00
18	Pribava	1.100	7,00	350	3,50
19	Prijeko Brdo	1.500	10,00	1.500	10,00
20	Rašljeva	1.700	10,00	1.900	9,50
21	Soko	1.700	10,00	1.700	10,00
22	Stjepan Polje	1.700	10,00	1.440	18,00
23	Škahovica	1.700	6,00	930	4,00
24	Trnovci	1.100	10,00	1.100	5,00
25	Vranovići	2.000	15,00	750	22,50
SVEGA:		86.600	390,00	57.670	321,50

Za proteklu zimsku sezonu ukupno je obezbijeđeno oko 170.000 kg posipne soli (prije početka zimske sezone putem javne nabavke obezbijeđeno je 100.000 kg, a od prethodne

zimске sezone ostalo je oko 70.000 kg posipne soli). Tokom zime utrošeno je 57.670 kg, a za sljedeću zimsku sezonu je ostalo oko 112.330 kg posipne soli.

Što se tiče posipnog agregata javnom nabavkom je obezbijeđeno 725 m³. Planom je predviđeno da se mjesnim zajednicama podijeli 240 m³, za grad da se obezbijedi 150 m³, a za rezervu da se ostavi 335 m³. Za ovu zimsku sezonu osigurana je malo veća količina posipnog agregata jer smo prethodne godine morali nabavljati dodatne količine agregata iako zima nije bila sa puno snijega, ali zbog često smrznutog kolovoza moralo se češće vršiti posipanje. Iz tabele 2. može se vidjeti da je od obezbijeđenih 725 m³ utrošeno samo 321,50 m³, dok je ostatak od nešto više od 400 m³ ostao neiskorišten.

Kao što se može primijetiti tokom protekle zimске sezone utrošeno je znatno manje posipnog materijala nego što se trošilo prethodnih zimskih sezona, a razlog je ekstremno topla zima sa veoma malo sniježnih padavina.

4. Cijena zimskog održavanja puteva

a) Cijena utrošenog posipnog materijala

U tabeli 3. dati su podaci o utrošku posipnog materijala po mjesnim zajednicama/dionicama puta i to utrošene količine i cijena uključujući PDV. Podaci su dati posebno za posipnu so, a posebno za posipni agregat, te ukupan iznos. Mjesne zajednice/dionice puta su poredane tako da je na prvom mjestu mjesna zajednica/dionica puta sa najvećim ukupnim iznosom, a na posljednjem sa najmanjim ukupnim iznosom.

Tabela 3.

C I J E N A utrošenog posipnog materijala za zimsku sezonu 2023./2024. godina

Red. br.	Mjesna zajednica/dionica puta	Utrošeno		Iznos (KM)		Svega (KM)
		So (kg)	Agregat (m ³)	So	Agregat	
1	Gračanica+Lendići+dio Malešića	24.500	82,50	6.880	1.447,88	8.327,48
2	Lukavica	3.500	9,00	983	157,95	1.140,75
3	Doborovci-Monj-Džakule	2.400	24,00	674	421,20	1.095,12
4	Miričina	2.450	15,00	688	263,25	951,21
5	Orahovica Donja	2.200	10,00	618	175,50	793,26
6	Babići	2.000	10,00	562	175,50	737,10
7	Stjepan Polje	1.440	18,00	404	315,90	720,25
8	Rašljeva	1.900	9,50	534	166,73	700,25
9	Džakule	1.700	10,00	477	175,50	652,86
10	Soko	1.700	10,00	477	175,50	652,86
11	Malešići	1.300	15,00	365	263,25	628,29
12	Orahovica Gornja	1.620	9,00	455	157,95	612,85
13	Vranovići	750	22,50	211	394,88	605,48
14	Prijeko Brdo	1.500	10,00	421	175,50	596,70
15	Doborovci Gornji	1.000	10,00	281	175,50	456,30
16	Doborovci-Pandurište	1.000	9,10	281	159,71	440,51
17	Džakule-Prijeko Brdo	900	10,00	253	175,50	428,22
18	Piskavica	1.100	6,00	309	105,30	414,18
19	Trnovci	1.100	5,00	309	87,75	396,63

20	Lohinja Donja i Gornja	840	8,10	236	142,16	378,03
21	Buk	900	5,40	253	94,77	347,49
22	Škahovica	930	4,00	261	70,20	331,34
23	Doborovci	590	5,90	166	103,55	269,22
24	Pribava	350	3,50	98	61,43	159,71
25	Gračanica (Seljanuša)	0	0,00	0	0,00	0,00
SVEGA:		57.670	321,50	16.194	5.642,33	21.836,06

b) Cijena izvedenih radova na zimskom održavanju puteva

U tabeli 4. dati su podaci o cijenama izvedenih radova na zimskom održavanju puteva po mjesnim zajednicama/dionicama puta. Mjesne zajednice/dionice puta su poredane tako da je na prvom mjestu mjesna zajednica/dionica puta sa najvišim, a na posljednjem mjesna zajednica/dionica puta sa najnižim iznosom koji Grad treba izdvojiti za plaćanje izvedenih radova na zimskom održavanju puteva.

Tabela 4.

C I J E N A

izvedenih radova na zimskom održavanju puteva za zimsku sezonu
2023./2024. godina

Red. br.	Mjesna zajednica/dionica puta	Iznos isplaćen izvođačima (KM)	Dodaci (KM)	Svega (KM)
1	Gračanica+Lendići+dio Malešića	99.673,98	0,00	99.673,98
2	Lukavica	12.703,00	2.857,27	15.560,27
3	Škahovica	8.227,85	1.850,68	10.078,53
4	Orahovica Gornja	7.616,00	1.713,06	9.329,06
5	Soko	7.452,00	1.676,17	9.128,17
6	Stjepan Polje	7.434,70	1.672,28	9.106,98
7	Vranovići	6.900,00	1.552,01	8.452,01
8	Džakule	6.704,20	1.507,97	8.212,17
9	Babići	6.600,00	1.484,53	8.084,53
10	Miričina	6.400,00	1.439,55	7.839,55
11	Prijeko Brdo	6.200,00	1.394,56	7.594,56
12	Orahovica Donja	5.500,00	1.237,11	6.737,11
13	Trnovci	4.980,00	1.120,15	6.100,15
14	Rašljeva	4.620,60	1.039,31	5.659,91
15	Doborovci Gornji	4.392,00	987,89	5.379,89
16	Malešići	4.306,44	968,64	5.275,08
17	Lohinja Donja i Gornja	3.590,80	807,68	4.398,48
18	Doborovci	3.360,00	755,76	4.115,76
19	Doborovci-Monj-Džakule	3.359,04	755,55	4.114,59
20	Buk	3.329,64	748,93	4.078,57
21	Piskavica	2.525,00	567,95	3.092,95
22	Pribava	2.262,00	508,79	2.770,79
23	Džakule-Prijeko Brdo	1.700,00	382,38	2.082,38
24	Gračanica (Seljanuša)	1.275,00	286,78	1.561,78

25	Doborovci-Pandurište	835,00	187,82	1.022,82
SVEGA:		221.947,25	27.502,81	249.450,06

c) Ukupna cijena zimskog održavanja puteva

U tabeli 5. dati su podaci o visini ukupnih troškova zimskog održavanja puteva po mjesnim zajednicama/dionicama puta. Mjesne zajednice/dionice puta su poredane tako da je na prvom mjestu mjesna zajednica/dionica puta sa najvećim, a na posljednjem sa najmanjim iznosom ukupne cijene zimskog održavanja puteva. U kolonama su dati podaci o cijeni izvedenih radova na zimskom održavanju puteva, cijeni posipnog materijala koji je pri tome utrošen i ukupna cijena zimskog održavanja puteva (radovi + posipni materijal).

Tabela 5.

Ukupna cijena zimskog održavanja puteva na području grada Gračanica

Red. br.	Mjesna zajednica/dionica puta	Radovi (KM)	Posipni materijal (KM)	SVEGA (KM)
1	Gračanica+Lendići+dio Malešića	99.673,98	8.327,48	108.001,46
2	Lukavica	15.560,27	1.140,75	16.701,02
3	Škahovica	10.078,53	331,34	10.409,88
4	Orahovica Gornja	9.329,06	612,85	9.941,91
5	Stjepan Polje	9.106,98	720,25	9.827,23
6	Soko	9.128,17	652,86	9.781,03
7	Vranovići	8.452,01	605,48	9.057,49
8	Džakule	8.212,17	652,86	8.865,03
9	Babići	8.084,53	737,10	8.821,63
10	Miričina	7.839,55	951,21	8.790,76
11	Prijeko Brdo	7.594,56	596,70	8.191,26
12	Orahovica Donja	6.737,11	793,26	7.530,37
13	Trnovci	6.100,15	396,63	6.496,78
14	Rašljeva	5.659,91	700,25	6.360,15
15	Malešići	5.275,08	628,29	5.903,37
16	Doborovci Gornji	5.379,89	456,30	5.836,19
17	Doborovci-Monj-Džakule	4.114,59	1.095,12	5.209,71
18	Lohinja Donja i Gornja	4.398,48	378,03	4.776,50
19	Buk	4.078,57	347,49	4.426,06
20	Doborovci	4.115,76	269,22	4.384,98
21	Piskavica	3.092,95	414,18	3.507,13
22	Pribava	2.770,79	159,71	2.930,49
23	Džakule-Prijeko Brdo	2.082,38	428,22	2.510,60
24	Gračanica (Seljanuša)	1.561,78	0,00	1.561,78
25	Doborovci-Pandurište	1.022,82	440,51	1.463,32
SVEGA:		249.450,06	21.836,06	271.286,12

Tabela 5

d) Cijena zimskog održavanja po jednom kilometru puta

U tabeli 6. dati su podaci o cijeni zimskog održavanja puteva po jednom kilometru puta. Mjesne zajednice/dionice puta su poredane tako da je na prvom mjestu mjesna zajednica/dionica puta sa najvećom, a na posljednjem sa najmanjom cijenom po jednom kilometru. Prosječna cijena zimskog održavanja puteva po jednom kilometru na području grada Gračanica je 588,44 KM/km.

Tabela 6.

Cijena zimskog održavanja po jednom kilometru puta

Red. br.	Mjesna zajednica/dionica puta	Ukupna cijena (KM)	Dužina puteva (km)	Cijena (KM/km)
1	Doborovci-Monj-Džakule	5.209,71	3,80	1.370,98
2	Gračanica+Lendići+dio Malešića	108.001,46	94,53	1.142,53
3	Soko	9.781,03	11,50	850,52
4	Doborovci-Pandurište	1.463,32	1,75	836,18
5	Trnovci	6.496,78	8,33	779,93
6	Džakule	8.865,03	11,50	771,01
7	Buk	4.426,06	6,00	737,68
8	Prijeko Brdo	8.191,26	11,20	731,36
9	Džakule-Prijeko Brdo	2.510,60	4,00	627,65
10	Orahovica Gornja	9.941,91	17,00	584,82
11	Škahovica	10.409,88	18,10	575,13
12	Vranovići	9.057,49	16,50	548,94
13	Babići	8.821,63	18,20	484,71
14	Piskavica	3.507,13	7,50	467,62
15	Doborovci	4.384,98	10,00	438,50
16	Stjepan Polje	9.827,23	24,22	405,75
17	Doborovci Gornji	5.836,19	15,00	389,08
18	Lukavica	16.701,02	45,00	371,13
19	Miričina	8.790,76	25,00	351,63
20	Rašljeva	6.360,15	20,10	316,43
21	Malešići	5.903,37	19,00	310,70
22	Lohinja Donja i Gornja	4.776,50	16,90	282,63
23	Orahovica Donja	7.530,37	27,50	273,83
24	Pribava	2.930,49	13,40	218,69
25	Gračanica (Seljanuša)	1.561,78	15,00	104,12
SVEGA:		271.286,12	461,03	588,44

5. Vršenje nadzora nad izvođenjem radova zimskog održavanja puteva

Nadzor nad izvođenjem radova zimskog održavanja puteva provodili su predsjednici Vijeća mjesnih zajednica i podaci u vezi sa brojem razgrtanja odnosno posipanja dobiveni su od njih.

Nadzor nad izvođenjem radova zimskog održavanja puteva i ulica u gradu vršila je nadležna gradska služba.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA:

Zahvaljujući prvenstveno izrazito blagoj zimi nije bilo većih problema kod izvođenja radova na zimskom održavanju puteva tokom zimske sezone 2023./2024. godina.

Sa pripremama za zimsku službu otpočelo na vrijeme i prve sniježne padavine spremno su dočekane u svim mjesnim zajednicama. Za zimsku sezonu obezbijeđene su dovoljne količine posipnog materijala i njegova raspodjela po mjesnim zajednicama obavljena je na zadovoljavajući način. Nije bilo većih primjedbi na raspodjelu, a zbog blage zime mali je broj izvođača radova na zimskom održavanju puteva iskazao potrebu za dodatnim količinama posipnog materijala.

Nije bilo značajnijih problema oko provođenja procedure izbora najpovoljnijeg izvođača radova zimskog održavanja puteva u mjesnim zajednicama i ta procedura je obavljena na vrijeme. Međutim, još uvijek je u nekim mjesnim zajednicama problem naći tri izvođača radova (traktorist) od kojih bi se dobile tri kvalitetne ponude, jer većina traktorista nema adekvatnu opremu za izvođenje radova zimskog održavanja puteva. Zbog toga su se vjerijatno pojavile i veće razlike u visini ponuda, odnosno konačnih iznosa troškova zimskog održavanja puteva jer veliki broj traktorista nema mogućnost montiranja i grtalice i posipača na traktor pa posebno zaračunavaju posipanje, a posebno razgrtanje.

Kao najvažnije mjere za unapređenje zimske službe mogu se navesti:

- Pravovremeno otpočinjanje sa pripremama za zimsku službu:
- Pojačati kvalitet nadzora nad radovima zimskog održavanja puteva kako bi se izbjegle velike razlike u broju intervencija;
- Uraditi kvalitetne programe zimske službe po mjesnim zajednicama i u gradu (tačno navesti puteve i ulice koji su obuhvaćeni zimskim održavanjem i njihovu tačnu dužinu);
- Sklapanje ugovora sa izvođačima na duži vremenski period čime bi se omogućilo izvođačima isplativo ulaganje u opremu;
- Pravovremeno plaćanje izvođačima radova radi lakšeg prikupljanja kvalitetnih ponuda pri izboru izvođača.